

Лазебна І. В.

<https://orcid.org/0000-0001-5668-7487>

Державний торговельно-економічний університет

МЕХАНІЗМИ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

У статті досліджено ключові механізми взаємодії органів місцевого самоврядування з громадянськістю в умовах воєнного стану, що є визначальним фактором ефективного публічного управління. У контексті повномасштабної війни в Україні органи місцевого самоврядування (ОМС) набули критично важливої ролі як гаранті життєдіяльності територіальних громад.

Основна мета дослідження полягає в тому, що співпраця між місцевою владою та громадянами є не лише інструментом управління, а й фундаментом соціальної згуртованості, довіри до влади та стійкості громад до кризових явищ. Автор систематизує механізми такої взаємодії, поділяючи їх на базові, партнерські та інноваційні. Які в свою чергу поділяються на: традиційні інструменти, цифрові канали, кризові механізми, механізми прозорості та підзвітності, механізми співпраці з волонтерськими та міжнародними організаціями, соціальне партнерство, партисипативне бюджетування та механізм залучення молоді. Визначено, що попри активне використання цих інструментів, система взаємодії залишається фрагментованою та не забезпечує єдиного, зручного доступу для громадян. Особлива увага приділяється проблемі розрізненості цифрових платформ, що створює перешкоди для швидкої та ефективної комунікації в кризових ситуаціях. Наголошено, що подолання цієї фрагментованості шляхом створення централізованої системи є головним завданням для подальшого вдосконалення взаємодії.

Наукова та практична значущість роботи полягає в глибокому аналізі інструментів взаємодії, що дозволяє сформулювати рекомендації для побудови інтегрованої системи комунікації за принципом «єдиного вікна». Це сприятиме підвищенню ефективності управління, зміцненню довіри до влади, соціальної згуртованості та стійкості громад у кризових умовах.

Ключові слова: органи місцевого самоврядування, взаємодія влади й громадськості, воєнний стан, комунікація, цифрові канали, соціальне партнерство, соціальна стійкість.

Постановка проблеми. В умовах військової агресії місцеві органи влади відіграють вирішальну роль у забезпеченні функціонування територіальних громад, організації гуманітарної допомоги, підтримці внутрішньо переміщених осіб та взаємодії з громадськістю. Сучасні виклики вимагають від органів влади не тільки прийняття оперативних управлінських рішень, а й ефективної комунікації з громадянами, що зміцнює довіру, забезпечує прозорість операцій та покращує соціальну стабільність. Тому вивчення механізмів взаємодії між органами місцевого самоврядування та громадськістю має особливе значення як з наукової, так і з практичної точки зору.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю досліджувалася

у працях багатьох українських науковців. Зокрема, у статті А. Мунько, Д. Лі та М. Тагачіна розглянуто специфіку роботи органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану на прикладі Дніпровської міської ради [1]. Автори акцентують увагу на змінах у процесах прийому та обробки звернень громадян, адаптації каналів комунікації, роботі з внутрішньо переміщеними особами та наданні соціальних послуг. Окремо виділяється співпраця органів місцевого самоврядування з військовими адміністраціями, волонтерськими організаціями та міжнародними фондами, що дозволяє підвищити ефективність надання допомоги населенню [1].

Корнієвський О. у своїй праці зосереджується на більш широкому аспекті – комунікації між владою та громадськістю в умовах війни як чиннику політичної стабільності та соціальної довіри [2].

Дослідник аналізує використання соціальних мереж, офіційних брифінгів, міжнародних партнерств, місцевих ініціатив та механізмів протидії дезінформації. Значна увага приділяється питанням прозорості, своєчасного інформування та розвитку кризових стратегій комунікації, що сприяють зміцненню довіри до влади [2]. Важливим напрямом є також роль громадських організацій, які здійснюють моніторинг використання бюджетних ресурсів, підвищують рівень прозорості та забезпечують адвокацію інтересів громадян.

До прикладу, робота В. Гончарука відрізняється більш широким фокусом на ролі громадянського суспільства як ключового партнера влади в умовах воєнного стану [3]. Автор підкреслює, що саме активна участь інститутів громадянського суспільства у публічному управлінні забезпечує легітимність державної влади, підвищує рівень демократії та сприяє подоланню негативних соціальних явищ, таких як корупція, бідність чи нетерпимість. Особливу увагу приділено модернізаційним процесам в Україні, які, незважаючи на складні воєнні обставини, включають впровадження інноваційних механізмів взаємодії влади та суспільства [3]. Серед них автор виокремлює нові форми громадської активності, зростання волонтерського руху та утвердження принципів прозорості й підзвітності на всіх рівнях влади – від національного до місцевого.

Науковці підкреслюють, що в умовах воєнного стану комунікація між органами місцевого самоврядування і громадськістю є надзвичайно важливою для ефективного управління. Робота дослідників висвітлює різні аспекти цього питання: від організації каналів комунікації та надання гуманітарної допомоги до співпраці з волонтерськими та міжнародними організаціями, від визнання комунікації як рушійної сили ефективної політики до боротьби з фейковими новинами та встановлення довіри до інституцій. Водночас посилюється провідна роль організацій громадянського суспільства, оскільки саме вони притягають владу до відповідальності. Вони сприяють розвитку демократії та створюють нові канали діалогу, зокрема через волонтерську діяльність, прозорість та підзвітність.

Постановка завдання. Метою статті є комплексний аналіз механізмів взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. В умовах повномасштабної агресії та воєнного стану, органи

місцевого самоврядування (ОМС) стали одними з ключових інституцій, що забезпечують функціонування територіальних громад та виконують надзвичайно важливі завдання, які виходять далеко за межі звичайної діяльності в мирний час. У цьому контексті ефективна взаємодія між місцевою владою та громадськістю є не просто бажаною практикою, а вирішальним елементом ефективного державного управління. Така співпраця забезпечує основу для швидкого реагування на безпрецедентні виклики війни, включаючи організацію гуманітарних місій, надання допомоги внутрішньо переміщеним особам, відновлення пошкодженої інфраструктури та гарантування громадської безпеки.

Поза межами суто транзакційних відносин, двостороння комунікація та участь громадян у процесах управління державою зміцнюють довіру громадськості до органів влади, і це має вирішальне значення для збереження політичної стабільності та співпраці у протистоянні зовнішнім загрозам. Співпраця між місцевими органами влади та громадськими організаціями сприяє соціальній згуртованості та підвищує стійкість громади до катастроф. На цій основі детальний аналіз та класифікація механізмів такої взаємодії є надзвичайно важливими як з наукової, так і з практичної точки зору.

Умовно поділимо механізми взаємодії ОМС з громадськістю на 3 ключові групи: базові механізми, партнерські механізми та інноваційні механізми (табл. 1).

1. Традиційні інструменти. Навіть попри стрімкий розвиток цифрових технологій, при військовому стані та інших надзвичайних ситуаціях, коли доступ до Інтернету та електроенергії може бути обмеженим, традиційні методи комунікації залишаються актуальними. До них належать: особисті прийоми громадян (для вирішення питань та реагування на запити мешканців), публічні обговорення та зустрічі (проведення особистих зустрічей, конференцій або публічних зібрань), інформаційні дошки та друковані оголошення (наприклад, для повідомлення важливої інформації про безпечні місця, графік розподілу гуманітарної допомоги, номери телефонів екстрених служб тощо) [4].

2. Цифрові канали. Цифрові канали виступають удосконаленим доповненням до традиційних інструментів і відіграють ключову роль у швидкому та масовому інформуванні. Вони забезпечують безперервний зв'язок між владою та громадськістю. Офіційні вебсайти та сторінки

Класифікація механізмів взаємодії ОМС з громадськістю

Група механізмів	Механізми	Основні інструменти	Переваги	Обмеження
Базові механізми	Традиційні інструменти	Прийоми, слухання, оголошення	Доступність без інтернету	Обмежена швидкість, низьке охоплення
	Цифрові канали	Сайти, соцмережі, чат-боти, петиції	Швидкість, інтерактивність, масштабність	Залежність від електрики та інтернету
	Кризовий механізм	Додатки, сирени, радіо, пункти незламності	Оперативність, порятунк життя	Технічні обмеження, потреба в резервних каналах
	Прозорість та підзвітність	Prozorro, OpenBudget, громадський аудит	Контроль, довіра, зменшення корупції	Потреба в фахівцях, ризик формалізації
Партнерські механізми	Співпраця з волонтерськими та міжнародними організаціями	Координаційні штаби, проекти з ООН, Червоним Хрестом	Додаткові ресурси, експертиза	Залежність від зовнішніх партнерів
	Соціальне партнерство	Спільні проекти, меморандуми про співпрацю, публічні ініціативи	Розширення ресурсної бази, зміцнення локальних зв'язків	Відсутність довіри між ОМС і партнерами (бізнес, НУО); нерівномірний розподіл ресурсів
Інноваційні механізми	Партисипативне бюджетування	Онлайн-голосування за проекти, конкурси ідей, громадські презентації	Залучення громадян до розподілу бюджету, підвищення відповідальності	Низька обізнаність громадян про процес; обмежені фінансові ресурси для реалізації проєктів
	Інтеграція молоді	Освітні проекти, стажування в ОМС, молодіжні форуми	Формування активного громадянства, розвиток лідерства	Пасивність або еміграція молоді; недовіра до інституцій; відсутність системної політики молодіжного розвитку

в соціальних мережах, фактично це основні платформи для публікації офіційних новин, розпоряджень, звітів, графіків роботи установ. Наприклад, сторінки міських рад у Telegram чи Facebook дозволяють в режимі реального часу інформувати населення про повітряні тривоги, ситуацію з критичною інфраструктурою чи місця видачі допомоги [5]. А такі інструменти, як електронні петиції, онлайн-опитування тощо дозволяють громадянам ініціювати розгляд важливих питань та висловлювати свою думку щодо рішень влади. Наприклад, під час воєнного стану електронні додатки можуть використовуватися для повідомлення про проблеми, пов'язані з визначенням пріоритетності будівництва захисних укриттів або відновлення зруйнованих споруд. Створення чат-ботів у популярних месенджерах, таких як Telegram або Viber, дозволяє автоматизувати відповіді на найпоширеніші запити громадян, надавати інформацію про центри для внутрішньо переміщених осіб (ВПО), адреси медичних служб та багато іншого.

3. Кризовий механізм. Коли ми говоримо про кризові механізми, ми маємо на увазі набір інстру-

ментів, що дозволяє владі швидко реагувати на надзвичайні ситуації та захищати громадську безпеку. Це включає використання мобільних додатків («Повітряна тривога»), SMS-повідомлень та сирен для негайного оповіщення про небезпеку. Це єдиний спосіб врятувати життя під час ракетних обстрілів. Створення альтернативних методів оповіщення на випадок відсутності електроенергії або інтернету. Це включає використання радіо, гучномовців та інформаційних центрів у «безпечних місцях», «пунктах незламності».

4. Механізм прозорості та підзвітності. Ця група є важливою, оскільки містить інструменти, що дають змогу громадськості контролювати роботу місцевих органів влади, особливо в ситуаціях обмежених ресурсів та підвищеного ризику. Сюди входять такі аспекти, як використання електронних платформ (наприклад, Prozorro), системи громадського моніторингу та перевірки, а також публікація звітів про видатки бюджету (наприклад, Open Budget). Керівництво місцевих органів влади регулярно звітує перед громадянами про виконану роботу, отриману та надану допомогу, а також про плани на майбутнє. Сюди також

входить громадський контроль: участь організацій громадянського суспільства та активістів у моніторингу та оцінці використання бюджетних коштів та ефективності програм.

5. Механізм співпраці з волонтерськими та міжнародними організаціями. Така взаємодія дозволяє ОМС залучати додаткові ресурси, експертизу та оптимізувати надання допомоги населенню. Створення координаційного штабу, який об'єднує представників місцевих органів влади, військових адміністрацій, волонтерських груп та благодійних фондів, дозволяє забезпечити ефективний розподіл гуманітарної допомоги та інших ресурсів. Місцеві органи влади співпрацюють з міжнародними організаціями (такими як ООН та Червоний Хрест) та благодійними фондами з метою розробки проєктів для захисту внутрішньо переміщених осіб, забезпечення їх житлом та харчами, а також відновлення пошкодженої соціальної інфраструктури. Ця співпраця дозволяє, наприклад, відновлювати зруйновані школи та лікарні.

6. Механізм соціального партнерства повинен ґрунтуватися на інтересах мешканців місцевої громади та враховувати такі фактори, як соціальні, економічні та інноваційні [6]. Соціальні фактори на рівні місцевої громади повинні зосереджуватися на побудові відносин у соціально-трудовій сфері. Так, завдяки цьому фактору можна просувати ідеї соціально-економічної стратегії розвитку місцевої громади та сприяти вирішенню місцевих проблем. У цьому процесі важливе значення має взаємна координація прагнень усіх учасників діалогу. Загалом, ми можемо класифікувати засоби цих відносин таким чином: особистий розвиток в умовах миру; стабільна, мирна і процвітаюча система в суспільстві; можливість застосування людських навичок і талантів; наявність засобів для захисту людської гідності і прав.

Економічні фактори повинні зосереджуватися на зовнішньому середовищі розвитку бізнесу (розвиток інфраструктури) та внутрішньому середовищі (дотримання трудового законодавства, безпека працівників, соціальне забезпечення тощо).

Що стосується інноваційних елементів у соціальному партнерстві на місцевому рівні, то можна зазначити, що вони базуються на інноваційних заходах в економічному середовищі. Місцеві органи влади просувають нові види діяльності, пов'язані з високим рівнем невизначеності та ризику, одночасно пропонуючи конкретні, компенсаційні заходи. До них належать інструменти державних закупівель, фінансові стимули, позики

або необхідна інфраструктура для розвитку індустріальних парків, технологічних парків та бізнес-інкубаторів на території громади.

Тому роль місцевої влади у контролі за дотриманням трудового законодавства стає дедалі важливішою. Їм надано реальні інструменти для легітимізації людських ресурсів та збільшення доходів місцевої влади.

Загалом, ми вважаємо, що нинішній підхід соціального партнерства є найкращим способом зміцнення економічного потенціалу місцевих громад та спрямування їх на правильний шлях. Ефективне впровадження цього підходу забезпечує економічну стабільність відповідних громад [7].

7. Механізм партисипативного бюджетування. Децентралізація в Україні значно збільшила бюджетні доходи на місцевому рівні, а також дозволила місцевим громадам активно залучати громадян до бюджетного процесу за допомогою інструментів участі [8]. Таким чином, мешканці можуть голосувати за те, які місцеві проєкти слід фінансувати у бюджетному році, висувати власні ідеї та безпосередньо впливати на формування бюджетної стратегії своєї місцевої громади. Однак участь громадськості в цьому процесі наразі є недостатньою. Це пов'язано з браком інформації та практичних навичок для здійснення громадського контролю за використанням коштів. Водночас участь громадськості в цих процесах є надзвичайно важливою зараз, коли громади реалізують великі проєкти з відновлення інфраструктури, пошкодженої війною. Йдеться про довіру громадян до місцевої влади, контроль та врахування думки громадян. Тому участь у процесі формування бюджету громади є наразі надзвичайно актуальною.

8. Механізм залучення молоді. Протягом років війни місцеві органи влади стикалися з численними викликами, і одним з найбільших та найскладніших був відтік молоді з регіону в пошуках кращих освітніх, економічних та соціальних можливостей. Нинішня ситуація посилює серйозну загрозу щодо розвитку багатьох українських громад, послаблюючи їхній людський капітал та соціальну структуру [9].

Визнаючи, що місцеві органи влади повинні відігравати центральну роль у створенні сприятливих умов для розвитку молоді, не тільки для того, щоб утримати її, але й для того, щоб залучити до активної участі в житті громади, необхідно запроваджувати низку інструментів: вивчення проблем і потреб молоді; публічні консультації; залучення молоді як аудиторії для публічних звітів місцевих

органів влади; призначення особи, відповідальної за роботу з молоддю в ТГ; організація днів молоді в місцевих радах; створення ефективного консультативного органу для молоді (рада молоді ТГ); залучення молоді до роботи комісій та спеціалізованих рад ТГ; організація неформальних зустрічей між активною молоддю та головою ТГ; створення та розвиток молодіжних організацій; комунікація/презентація успішних людей, які цікаві молоді – надихаючі лекції та активна комунікація з успішними людьми, які мають досвід у місцевому самоврядуванні, підприємстві, соціальних проектах тощо; організація молодіжного форуму для представників місцевих громад, що поєднує інтенсивне навчання методами неформальної освіти з активним спілкуванням та обміном ідеями; практична підготовка за допомогою тренінгів та практичних вправ для молоді; залучення молоді до активної діяльності шляхом безпосередньої участі в різних проектах, спрямованих на розвиток місцевої громади в галузі культури, дозвілля, спорту, освіти тощо; проведення інтерактивних тренінгів, спрямованих на розвиток лідерського потенціалу молоді, збільшення участі молоді в розвитку місцевих громад та розвиток знань у сфері управління проектами; обмін молоді між громадами; створення просторів та центрів для молоді; працевлаштування активної молоді; стажування молоді в місцевих органах самоврядування та ТГ тощо.

Молоде покоління має великий потенціал для розвитку громад, однак від рішень місцевої влади залежить, чи стануть молоді люди активними, чи пасивними, чи спробують вони змінити суспільство і брати участь у розв'язуванні місцевих проблем, чи вирішать переїхати в інше місце і розвинути свої навички.

Незважаючи на значний прогрес та ефективне використання традиційних і цифрових каналів, сучасна система комунікації між місцевою владою та громадянами залишається фрагментованою. Це не інтегрована та добре організована система, а скоріше сукупність окремих каналів комунікації. Наприклад, мешканці мають шукати важливу інформацію на різних платформах: термінові

новини – на Telegram-каналах міських військових адміністрацій, офіційні документи – на вебсайтах, а запити – через різні чат-боти або електронні сервіси. Ця різноманітність ускладнює навігацію та створює ризик дезінформації, що є особливо критичним під час війни.

Наразі не існує централізованої цифрової системи, яка б об'єднувала всі ці інструменти та дозволяла громадянам отримувати доступ до всіх послуг та інформації через єдиний зручний інтерфейс, заснований на принципі «єдиного вікна». Створення такої платформи є важливим кроком на шляху до підвищення ефективності комунікації, забезпечення прозорості та значного скорочення часу, що витрачається на пошук необхідної інформації.

Водночас традиційні засоби не втратили своєї актуальності, хоча вони поступово відсуваються на другий план і залишаються лише резервним каналом комунікації, коли цифрові канали недоступні. Тому основною проблемою є не відсутність механізмів, а їх фрагментація, яку необхідно вирішити для поліпшення співпраці між владою та громадськістю.

Висновки. Отже, в умовах воєнного стану співпраця між місцевою владою та громадою стала надзвичайно важливою, ставши основою ефективного врядування та підвищення соціальної стабільності. Аналіз показав, що місцеві органи влади активно впроваджують комплексний підхід, поєднуючи традиційні інструменти з цифровими засобами та співпрацюючи з волонтерськими та міжнародними організаціями.

Однак, незважаючи на значні досягнення, головним викликом залишається фрагментація цих підходів. Відсутність інтегрованої, централізованої системи ускладнює доступ громадян до інформації та послуг, що може підірвати довіру. Тому подальше вдосконалення каналів комунікації має бути спрямовано на інтеграцію різних способів комунікації та створення єдиної, уніфікованої платформи. Це посилить співпрацю між владою та громадськістю, що є фундаментальним для успішного подолання викликів воєнного стану та подальшої відбудови країни.

Список літератури:

1. Мунько А., Лі Д., Тагачін М. Особливості організації взаємодії органів місцевого самоврядування з громадянами в умовах воєнного стану в Україні. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: право, публічне управління та адміністрування*. 2024. № 14. URL: <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/12259> (дата звернення: 18.01.2026).
2. Корнієвський О. Комунікація влади та громадськості в умовах воєнного стану. *Політичне життя*. 2025. С. 88–93. URL: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2025.1.5> (дата звернення: 18.01.2026).

3. Гончарук В. Реалізація механізмів взаємодії органів влади та інститутів громадянського суспільства: виклики та перспективи. *Аспекти публічного управління*. 2022. № 10(5). С. 35–46. URL: <https://doi.org/10.15421/152233> (дата звернення: 18.01.2026).

4. Інформування населення у кризових умовах. Залучення жителів до процесів відбудови громад. PROSTO «Підтримка доступності послуг в Україні». 2023. 156 с. URL: https://decentralization.ua/uploads/library/file/901/PROSTO_Manual_Informing_residents_in_a_crisis_book_web_16112023.pdf (дата звернення: 18.01.2026).

5. Telegram став головною платформою комунікації влади з громадськістю – дослідження ІМІ. *Інститут масової інформації*. 2024. URL: <https://imi.org.ua/news/telegram-stav-golovnoyu-platfomoju-komunikatsiyi-vlady-z-gromadskisty-doslidzhennya-imi-i65408> (дата звернення: 18.01.2026).

6. Марущин Ю. Формування інноваційного механізму соціального партнерства в системі підтримки територіальних громад. *Наукові записки університету*. 2020. № 6 (78). С. 139–148. URL: <https://doi.org/10.37491/UNZ.78.13> (дата звернення: 10.02.2026).

7. Капустян В. В. Оцінка дієвості інституційно-організаційного забезпечення механізмів реалізації соціального партнерства в сучасних умовах. *Публічне урядування*. 2022. № 1 (29). С. 52–59. URL: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1\(29\)-7](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-1(29)-7) (дата звернення: 10.02.2026).

8. У 20 громадах-партнерах Проєкту USAID «ГОВЕРЛА» запровадять партисипативне бюджетування. Проєкт USAID «ГОВЕРЛА». URL: <https://decentralization.ua/news/17250> (дата звернення: 10.02.2026).

9. Чи знають ОМС, що хоче молодь їхньої громади? U-LEAD. 2024. URL: <https://u-lead.org.ua/news/583> (дата звернення: 10.02.2026).

Lazebna I. V. MECHANISMS OF INTERACTION BETWEEN LOCAL GOVERNMENT BODIES AND THE PUBLIC

The article examines the key mechanisms of interaction between local self-government bodies and the public in conditions of martial law, which is a determining factor for effective public administration. In the context of full-scale war in Ukraine, local self-government bodies (LSG) have taken on a critically important role as guarantors of the functioning of territorial communities.

The main objective of the study is that cooperation between local authorities and citizens is not only a management tool but also the foundation of social cohesion, trust in the authorities, and the resilience of communities to crises. The author systematizes the mechanisms of such interaction, dividing them into basic, partnership, and innovative ones. These, in turn, are divided into: traditional tools remain relevant in conditions of limited access to digital resources; digital channels ensure rapid communication and citizen involvement in management processes; crisis mechanisms allow for rapid response to emergencies and informing the population; transparency and accountability mechanisms facilitate control over the use of resources and increase trust in the authorities; cooperation with volunteer and international organizations provides additional resources and ensures the effective implementation of humanitarian projects; social partnership encompasses social, economic, and innovative factors aimed at community development and the legalization of labor resources; participatory budgeting allows citizens to influence the distribution of local finances, although its potential has not yet been fully realized; engaging young people is a strategic direction that should prevent demographic outflow and activate the participation of young people in community life. It has been determined that despite the active use of these tools, the system of interaction remains fragmented and does not provide uniform, convenient access for citizens. Particular attention is paid to the problem of the fragmentation of digital platforms, which creates obstacles to rapid and effective communication in crisis situations. It is emphasized that overcoming this fragmentation by creating a centralized system is the main task for further improvement of interaction.

The scientific and practical significance of the work lies in its in-depth analysis of interaction tools, which allows recommendations to be formulated for building an integrated communication system based on the “single window” principle. This will contribute to improving management efficiency, strengthening trust in the authorities, social cohesion, and community resilience in crisis situations.

Keywords: local government bodies, interaction between authorities and the public, martial state, public administration, communication, digital channels, social partnership, social resilience.

Дата першого надходження статті до видання: 24.02.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 23.03.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 04.05.2026